

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Socjologiczne podstawy resocjalizacji**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **24-PCDU-SPRES**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **Praca socjalna**
 1. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **II stopień**
 2. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): **ogólnoakademicki**
 3. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **I**
 4. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **15 h. Lab.**
 5. Liczba punktów ECTS: **2**
6. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **Natasza Doiczman-Łoboda, mgr, natasza.doiczman@amu.edu.pl**
7. Język wykładowy: **j. polski**
8. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

C1	Przekazanie wiedzy o najważniejszych koncepcjach teoretycznych i sposobach działania dotyczących resocjalizacji, kontroli społecznej, reakcji społecznej, sprawiedliwości społecznej, karania, wraz z próbą wskazania na mechanizmy tworzenia norm, wzorów, wartości uznawanych i realizowanych w społeczeństwie.
C2	Wyrobienie umiejętności analizowania, interpretowania procesów podtrzymywania ładu społecznego i zmiany zachowań.
C3	Wyrobienie umiejętności kreowania metod i technik wspomagających resocjalizację społeczną. Rozwinięcie umiejętności wykorzystania wiedzy na temat metod resocjalizacji jednostek łamiących normy społeczne w pracy z jednostkami i grupami.
C4	Kreowanie kompetencji oceny metod resocjalizacji, umiejętność łączenia wybranych form resocjalizacji.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): **nie**

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
SPRES_01	Zna koncepcje teoretyczne i sposoby działania dotyczące resocjalizacji, kontroli społecznej, reakcji społecznej, sprawiedliwości społecznej, karania.	K_W03
SPRES_02	Ma wiedzę na temat mechanizmów działania instytucji resocjalizacji, mechanizmów działania i egzekwowania norm społecznych.	K_W10
SPRES_03	Zna właściwe sposoby oddziaływania społecznego na jednostki, sposoby karania sankcjonowane prawnie. Ma umiejętności pozwalające na uruchamianie sprawiedliwości restytucyjnej.	K_W11, K_U01
SPRES_04	Potrafi diagnozować problemy wymagające resocjalizacji społecznej. Charakteryzuje natężenie problemów wymagających reakcji społecznej.	K_W15, K_U02, K_U03
SPRES_05	Potrafi analizować problemy naznaczania społecznego i przeciwdziałać im.	K_W15, K_K04
SPRES_06	Interpretuje różnorodność mechanizmów oddziaływania społecznego na jednostki i grupy społeczne. Potrafi łączyć zdobytą wiedzę z pracą socjalną.	K_U01, K_U02, K_U10, K_K07

SPRES _07	Korzysta ze źródeł literaturowych w celu pogłębienia wiedzy na temat resocjalizacji, problemów kontroli społecznej, reakcji społecznej w sytuacji łamania norm.	K_U07, K_K10
SPRES _08	Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu socjologii w opracowaniu metod i technik wspomagających resocjalizację.	K_U07, K_U08

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Dewiacja i patologia – wytwór społecznej wyobraźni. Łamanie norm społecznych jako obszary oddziaływania kontroli społecznej. Kontrola społeczna w różnych ujęciach teoretycznych. Rozumienie resocjalizacji w socjologii i pracy socjalnej.	SPRES_01, SPRES_02, SPRES_04, SPRES_07
Oslabianie mechanizmów kontroli. Teorie neutralizacji i podstawowe błędy poznawcze w resocjalizacji	SPRES_02, SPRES_05
Reakcja społeczna jako odpowiedź na nieskuteczną kontrolę społeczną. Tworzenie napięcia w roli. Resocjalizacja w społecznym odbiorze – analizy socjologiczne.	SPRES_01, SPRES_02, SPRES_03
Instytucje kontroli i ich działanie naprawcze wobec zachowań niepożądanych społecznie. Modele dewiacyjne. Pomaganie poprzez karanie. Idee karania i ich skutki. „Własne i obce” systemy resocjalizacji - kulturowe uwarunkowania naprawcze. Prawidłowa socjalizacja w patologicznych warunkach. Resocjalizujące instytucje totalne oraz konsekwencje ich funkcjonowania.	SPRES_01, SPRES_02, SPRES_03, SPRES_08, SPRES_06
Diagnoza w resocjalizacji. Konsekwencje diagnozy.	SPRES_01, SPRES_04, SPRES_05, SPRES_06
Tworzenie i egzekwowanie reguł społecznych. Rodzaje norm społecznych. Koncepcje ładu społecznego. Granice mikroświatów – iluzja istnienia wspólnego świata. Socjalizowanie do ról „innego”. Piętno skazanego.	SPRES_01, SPRES_03, SPRES_08
Manipulacja pośrednia i bezpośrednia. Sterowanie posiadanym piętnem przez jednostki i grupy „negatywnie uprzywilejowane”. Oswajanie piętna – pomysły profesjonalistów. Naznaczanie i samonaznaczanie dla profitów. Przystępczość unormowana.	SPRES_05, SPRES_04,
Sprawiedliwość społeczna – próba jednoznacznych definicji. Zadośćuczynienie.	SPRES_01, SPRES_03, SPRES_05, SPRES_06

5. Zalecana literatura:

Stępnia, P., *Praca socjalna w postępowaniu ze skazanymi*, „Rucha Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2007, 4, s. 159-173.

https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/5594/1/13_Piotr_Stepniak_Praca%20socjalna%20w%20post%20powaniu%20ze%20skazanymi_159-173.pdf

Siemaszko A., *Granice tolerancji*, Warszawa 1993. Rozdział 4. Kierunek Kontroli społecznej, s.203-250. (koncepcja Durheima, Reissa, Nye’a, Hirschiego)

Bielecki E., *Z problematyki resocjalizacyjnej. Patologia społeczna. Patologia indywidualna. Etiologia kryminalna. Kara*, Bydgoszcz 2005. Rozdział 3. Patologia społeczna i indywidualna jako przedmiot zainteresowania pedagogiki resocjalizacyjnej, s. 31-46.

- Becker H. S., *Outsiderzy. Studia z socjologii dewiacji*, Warszawa 2009. Rozdział 1. Outsiderzy, s. 5-22.
- Zuber M.J., Greenberg E.W., Williams L.M., *Różnorodne rozumienie niektórych przestępstw i ich kontekstu: kwantyfikacja technik neutralizacji*, „Resocjalizacja Polska” 2006, 11, s.163-183. lub Siemaszko A., *Granice tolerancji*, Warszawa 1993. Podrozdział pt.: Teoria neutralizacji Sykesa i Matzy, s. 184-200. Kontrola społeczna w różnych ujęciach teoretycznych
- [http://libcom.linuxpl.info/resocjalizacja/archiwum/wp-content/dokumenty/streszczenia/RP%2011%20\(2016\)%20163-183.pdf](http://libcom.linuxpl.info/resocjalizacja/archiwum/wp-content/dokumenty/streszczenia/RP%2011%20(2016)%20163-183.pdf)
- Kwaśniewski J., *Spółczeństwo wobec dewiacji*, Warszawa 1983. Rozdział 4. Co sądzimy o sposobach traktowania dewiantów? s. 67-83.
- Machel H., *Rodzina skazanego, jako współuczestnik jego resocjalizacji penitencjarnej, readaptacji i reintegracji społecznej*, Resocjalizacja Polska 7 (2014): 45-57.
- [http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Resocjalizacja Polska \(Polish Journal of Social Rehabilitation\)/Resocjalizacja Polska \(Polish Journal of Social Rehabilitation\)-r2014-t7/Resocjalizacja Polska \(Polish Journal of Social Rehabilitation\)-r2014-t7-s45-57/Resocjalizacja Polska \(Polish Journal of Social Rehabilitation\)-r2014-t7-s45-57.pdf](http://bazhum.muzhp.pl/media//files/Resocjalizacja_Polska_(Polish_Journal_of_Social_Rehabilitation)/Resocjalizacja_Polska_(Polish_Journal_of_Social_Rehabilitation)-r2014-t7/Resocjalizacja_Polska_(Polish_Journal_of_Social_Rehabilitation)-r2014-t7-s45-57/Resocjalizacja_Polska_(Polish_Journal_of_Social_Rehabilitation)-r2014-t7-s45-57.pdf)
- Wysocka E., *Diagnoza w resocjalizacji*, Warszawa 2009. Podrozdział 6.1. Instytucjonalne warunki resocjalizacji– mechanizmy determinujące zachowanie osoby napiętnowanej (niedostosowanej) i jakość oddziaływań resocjalizacyjnych, s. 289-294.
- Woźniakowska-Fajst D., *Przestępczość nieletnich dziewcząt w świetle wyników badań*, Prace Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji 14 (2009): 225-252. (udostępniane studentom)
- Bielecki E., *Z problematyki resocjalizacyjnej. Patologia społeczna. Patologia indywidualna. Etiologia kryminalna. Kara*, Bydgoszcz 2005. Rozdział 4. Wybrane problemy kryminologiczne i kary jako przedmiot zainteresowania pedagogiki resocjalizacyjnej, s.102-119.
- Żabczyńska E., *Przestępczość dzieci*, Warszawa 1983. Rozdział 3. Czynniki wychowawcze warunkujące zaburzenia socjalizacji, s. 50-53. Rozdział 5. Zagadnienia profilaktyki, s. 150-170.
- Głowik T., Matyba A., *Samobójstwa osadzonych w latach 2006-2009*, Przegląd Więziennictwa Polskiego, nr 66, Warszawa 2010.
- <https://www.sw.gov.pl/assets/49/30/45/067f361870177c2ed8e056839fac8e7e33c1d163.pdf>
- Bulenda T., Klimczak J., Woźniakowska-Fajst D., *Młodzi zabójcy skazani na karę dożywotniego pozbawienia wolności – sylwetka, czyn, polityka karania*, Przegląd Więziennictwa Polskiego, nr 95, Warszawa 2017.
- <https://sw.gov.pl/assets/20/96/20/1579d333ccb9d796b1abab834c8892aa337a9b09.pdf>
- Wysocka E., *Diagnoza w resocjalizacji*, Warszawa 2009. Rozdział 1. Diagnoza w resocjalizacji – ogólne założenia teoretyczne, s. 13-37. Rozdział 2. Ogólne założenia metodologiczne procesu diagnozowania w resocjalizacji, s. 56-82.
- Czykwin E., *Stygmat społeczny*, Warszawa 2007. Podrozdział 1.2. Stosowanie terminu „stygmatyzacja”. Podrozdział 1.3. Stygmatyzacja jako nadrzędna kategoria pojęciowa, s. 21-45. Podrozdział 4.4. Znaczenie przydawane stygmatowi. Zgodność opinii Ja-Inni, s. 221- 233. Podrozdział 4.6. Niezgodność obrazu siebie aktora z jego reprezentacją u widza. Kontekst wymiarów stygmatu, s. 238-245.
- Brown R., *Procesy grupowe. Dynamika wewnątrzgrupowa i międzygrupowa*, Gdańsk 2006. Podrozdziały pt.: Powszechność konformizmu, Dlaczego ludzie dostosowują się do grupy?, O byciu odstępcą, s. 118-133.

Miller C.T., Major B., Radzenie sobie z piętnem i uprzedzeniem, (w:) *Spoleczna psychologia piętna*, pod red. T. F. Heatherton, R. E. Kleck, M. R. Hebl, J. G. Hull, Warszawa 2008. Fragment pt.: Piętno z perspektywy radzenia sobie 228-233.

Skwarek B., Herberger J., Cichla J., *Teoretyczne i praktyczne aspekty pracy resocjalizacyjnej*, Głogów 2012. Część II. Resocjalizacja w wymiarze praktycznym. Oddziaływania wychowawcze wobec osadzonych w zakładzie karnym. Możliwości i ograniczenia, s. 157-180. (udostępniane studentom)

Burchardt W., J., *Sprawiedliwość. Globalna perspektywa*, Kraków 2006. Podrozdział: Życie w więzieniu, s. 71-83. (udostępniane studentom)

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	x
Praca z tekstem	x
Metoda analizy przypadków	x
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	x
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	x
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	x
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	x
Praca w grupach	x
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu							
	SPRES _01	SPRES _02	SPRES _03	SPRES _04	SPRES _05	SPRES _06	SPRES _07	SPRES _08
Egzamin pisemny								
Egzamin ustny								
Egzamin z „otwartą książką”								
Kolokwium pisemne	x	x	x	x	x	x	x	x
Kolokwium ustne								
Test								
Projekt								
Esej								
Raport								
Prezentacja multimedialna								

Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)								
Portfolio								
Praca studentów samodzielna i prezentacja wyników wykonywanych zadań, dyskusja w grupie	x	x	x	x	x	x	x	x
Opracowanie podczas zajęć techniki wspomagającej resocjalizację wybranej kategorii społecznej w formie pisemnej	x	x	x	x	x	x	x	x

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	-
	Czytanie wskazanej literatury	20
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	-
	Przygotowanie projektu	-
	Przygotowanie pracy semestralnej	-
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
	Inne (jakie?) -	-
...		
SUMA GODZIN		55
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0):
- dobry plus (+db; 4,5):
- dobry (db; 4,0):
- dostateczny plus (+dst; 3,5):
- dostateczny (dst; 3,0):
- niedostateczny (ndst; 2,0):

5.0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

4.5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

4.0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

3.5 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami

3.0 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami

2.0 – niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

Progi procentowe zaliczenia:

a) 91 – 100% bardzo dobry (5.0), (skrót słowny: bdb);

b) 81 – 90% plus dobry (4.5), (skrót słowny: +db);

c) 71 – 80% dobry (4.0), (skrót słowny: db);

d) 61 – 70% plus dostateczny (3.5), (skrót słowny: +dst);

- e) 51 – 60% dostateczny (3.0), (skrót słowny: dst);
- f) poniżej 50% niedostateczny (2.0), (skrót słowny: ndst)

**Podczas całego cyklu spotkań (z wyłączeniem ostatnich zajęć) można przygotować prezentację dotyczącą ciekawego aspektu resocjalizacji (dot. np. techniki, międzynarodowych praktyk itp.) po konsultacji z prowadzącym. Szczegóły przedstawione podczas zajęć organizacyjnych!*